

Ova stranica sadržava informacije o estonskom pravnom sustavu i pregled estonskog prava.

Izvori prava

Estonija pripada europskom kontinentalnom pravnom sustavu (sustavu građanskog prava). Najvažniji izvori prava su pravni instrumenti kao što su Ustav, pravo Europske unije, međunarodni sporazumi, zakoni i pravilnici.

Pravno tumačenje najvišeg suda – Vrhovnog suda – i komentari stručnjaka također služe kao referentne točke (npr. izdanje Ustava s komentarima). Sudskim se presudama ne stvaraju prava, i općenito presude koje su donijeli viši sudovi nisu obvezujuće za niže sudove. Međutim, Vrhovni sud, koji je ujedno i sud za ocjenu ustavnosti, ovlašten je za proglašenje pravnih instrumenata nevažećima ako nisu u skladu s Ustavom ili s pravnim instrumentima koji imaju prednost nad njima. Prilikom rješavanja konkretnih predmeta nijedan sud ne smije primjenjivati takav instrument, a sudovi su ovlašteni ne primjenjivati nijedan pravni instrument koji nije u skladu s Ustavom. Vrhovni sud kao sud za ocjenu ustavnosti zatim dodatno istražuje predmet i ovlašten je proglašiti svaki takav instrument neustavnim (ali ne i nevažećim).

Općepriznata načela i pravila međunarodnog prava neodvojiv su dio estonskoga pravnog sustava.

Vrste pravnih instrumenata – opis

Pravni instrumenti dijele se na instrumente opće primjene, tj. zakonodavne akte i instrumente pojedinačne primjene, tj. provedbene akte.

Instrumenti opće primjene

Ustav – u skladu s člankom 3. stavkom 1. Ustava, državna vlast provodi se samo u skladu s Ustavom i zakonima koji su u skladu s njime.

Zakoni – u skladu s člankom 65. Ustava, zakone donosi estonski parlament (*Riigikogu*) koji ima zakonodavnu vlast. Zakoni se donose u skladu s Ustavom i objavljaju na propisan način u listu *Riigi Teataja* (nacionalni službeni list). Samo zakoni koji su objavljeni su izvršivi.

Ukaz – pravni instrument sa zakonskom snagom. Ukaz – u skladu s člankom 109. Ustava, ako nije moguće sazvati Parlament, predsjednik Republike može, u slučaju hitne nacionalne potrebe, donijeti ukaze koji imaju zakonsku snagu. Te ukaze moraju supotpisati predsjednik (glasnogovornik) Parlamenta i premijer. Prema Ustavu, predsjednik može donositi:

posebne ukaze u slučaju hitne nacionalne potrebe, ako nije moguće sazvati Parlament,

hitne ukaze u slučaju hitne nacionalne potrebe, ako Vlada proglaši izvanredno stanje i ako nije moguće sazvati Parlament ili nema dovoljno vremena da bi se Parlament sazvao.

Ukaz koji donosi predsjednik Republike stupa na snagu desetog dana od dana objave u službenom listu *Riigi Teataja*, osim ako je drugačije određeno ukazom.

Kad se Parlament sazove, predsjednik Republike izlaže ukaze Parlamentu, koji potom odmah donosi zakon kojim se ukaz odobrava ili poništava. Prema članku 110. Ustava, predsjednik Republike ne smije koristiti ukaz kako bi donio, izmijenio ili ukinuo Ustav, zakone navedene u članku 104. Ustava te zakone o određivanju nacionalnih poreza ili državnog proračuna.

Pravilnici – u skladu s člancima 87. i 94. Ustava, Vlada Republike i ministri ovlašteni su donositi pravilnike na temelju pojedinog zakona i u svrhu usklađivanja s tim zakonom. Kako bi rješila pitanja od lokalnog značaja ili u slučajevima navedenima u zakonu, vijeća lokalne vlasti također imaju ovlast donošenja pravilnika. Osim toga, pravilnike mogu donositi predsjednik Središnje banke Estonije (*Eesti Pank*), glavni revizor i vijeća javnih sveučilišta. Pravilnici se smiju donositi samo na temelju i u opsegu ovlasti utvrđenih u zakonu.

Vlada Republike i ministri ovlašteni su donositi pravilnike na temelju pojedinog zakona i u svrhu usklađivanja s tim zakonom. Pravilnici stupaju na snagu trećeg dana od dana objave u službenom listu *Riigi Teataja*, osim ako je drugačije određeno pravilnikom.

Instrumenti pojedinačne primjene

Upravno rješenje – pojedinačni upravni akt kojim javna uprava odlučuje o pojedinačnim pravnim pitanjima i organizira ih. U skladu s člankom 87. stavkom 6. Ustava, Vlada Republike donosi upravna rješenja na temelju pojedinog zakona i u svrhu usklađivanja s tim zakonom. Premijer, guverneri provincija i lokalne vlasti također su ovlašteni donositi upravna rješenja.

Odluka – pojedinačan upravni akt donesen na temelju upravnih prigovora ili žalbi ili u svrhu izricanja kazni. Odluke također donose Parlament, vijeća lokalnih vlasti, Državno izborno povjerenstvo i sudovi.

Nalog – u skladu s člankom 94. Ustava, ministri izdaju naloge na temelju pojedinog zakona i u svrhu usklađivanja s tim zakonom. Nalog uključuje općenita obvezna pravila ponašanja za pitanja koja se odnose na službu u ministarstvu ili za utvrđivanje ustroja i organizaciju poslova državnih tijela koja djeluju pod nadležnošću određenog ministarstva.

Hijerarhija pravnih instrumenata

Hijerarhija pravnih instrumenata je sljedeća: Ustav, pravo Europske unije, međunarodni sporazumi, zakoni i ukazi, pravilnici Vlade Republike i pravilnici koje donose ministri. Osim pravnih instrumenata opće primjene, postoje i pravni instrumenti pojedinačne primjene koji se donose na temelju zakona, a koji se u hijerarhiji nalaze ispod zakona i pravilnika. Pravni instrumenti na svakoj razini moraju biti usklađeni s onima na višoj razini.

Institucionalni okvir

Institucije nadležne za donošenje pravnih instrumenata

Organizacija estonskih institucija slijedi načelo podjele i ravnoteže vlasti (članak 4. Ustava).

Zakonodavnu vlast ima Parlament. U skladu s člankom 103. Ustava, pravo na pokretanje zakonodavnih prijedloga imaju zastupnici u Parlamentu, parlamentarne političke skupine, parlamentarni odbori, Vlada Republike i predsjednik Republike. Međutim, predsjednik Republike može samo pokrenuti izmjene Ustava. Parlament raspravlja o nacrtima zakona i odlučuje hoće li ih se donijeti kao zakone ili odbiti.

Na temelju odluke apsolutne većine zastupnika, Parlament ima pravo predložiti Vladi Republike nacrt zakona koji Parlament želi pokrenuti.

Parlament ima pravo raspisati referendum za nacrt zakona ili pitanje od nacionalne važnosti. O ishodu referenduma odlučuje se većinom danih glasova.

Zakone donesene putem referenduma odmah proglašava predsjednik Republike. Odluke donesene referendumom obvezujuće su za sva državna tijela. Ako

nacrt zakona za koji je raspisan referendum ne dobije većinu glasova, predsjednik Republike raspisuje izvanredne parlamentarne izbore. Pitanja koja se odnose na proračun, poreze, finansijske obveze države, ratifikaciju ili otkazivanje međunarodnih sporazuma, proglašenje ili ukidanje izvanrednog stanja i nacionalnu obranu nije moguće uputiti na referendum.

Izvršnu vlast provodi Vlada Republike. U većini slučajeva Vlada Republike izlaže nacrt zakona Parlamentu. Nacrte zakona ministarstva predaju Vladi, a prije toga mora proći fazu savjetovanja među ministarstvima.

Državni odvjetnik i glavni državni revizor nazočni su i imaju pravo govoriti na sastancima Vlade. Njihovi prijedlozi nisu obvezujući za Vladu, ali se njihove preporuke i prijedlozi često uzimaju u obzir. Ako to državni odvjetnik i glavni državni revizor smatraju potrebnim, oni mogu svoje prijedloge izravno uputiti odgovarajućem parlamentarnom odboru koji se bavi nacrtom zakona. U skladu s člankom 139. Ustava, državni odvjetnik analizira sve prijedloge koji su mu podneseni u vezi s izmjenama zakona, donošenjem novih zakona i radom vladinih tijela te, prema potrebi, podnosi izvješće Parlamentu. Ako državni odvjetnik utvrdi da je pravni akt koji je donijelo zakonodavno tijelo, izvršna vlast ili tijelo lokalne vlasti u suprotnosti s Ustavom ili nekim zakonom, podnosi prijedlog tijelu koje je donijelo akt da ga uskladi s Ustavom ili tim zakonom u roku od 20 dana. Ako se akt ne uskladi s Ustavom ili zakonom u navedenom roku, državni odvjetnik podnosi prijedlog Vrhovnom судu da ga se proglaši nevažećim na temelju članka 142. Ustava.

Predsjednik Republike proglašava zakone koje je donio Parlament ili to odbija učiniti. U potonjem slučaju, predsjednik Republike vraća zakon i svoje obrazloženje Parlamentu na novu raspravu i odlučivanje.

Ministarstvo pravosuđa objavljuje donesene zakone koje je proglašio predsjednik Republike u estonskoj službenoj publikaciji *Riigi Teataja* (nacionalni službeni list).

Postupak donošenja odluka

Zakonodavni postupak u estonskom Parlamentu sastoji se od sljedećih koraka:

pokretanje izrade nacrtu zakona,

razmatranje nacrtu zakona,

donošenje nacrtu zakona.

Pokretanje izrade nacrtu

U skladu s člankom 103. Ustava Vlada Republike, zastupnici u Parlamentu, parlamentarne političke skupine, parlamentarni odbori i predsjednik Republike imaju pravo na pokretanje zakonodavnih prijedloga. Međutim, predsjednik može samo pokrenuti nacrte izmjena Ustava. Nacrt zakona mora zadovoljavati tehnička pravila koja je propisalo Parlamentarno povjerenstvo te zakonodavna i tehnička pravila koja je donijela Vlada Republike. Parlamentarno povjerenstvo proslijedi nacrt zakona stalnom parlamentarnom odboru nadležnom za nacrt.

Razmatranje nacrtu zakona

Stalni parlamentarni odbor priprema nacrt zakona za plenarnu sjednicu Parlamenta (Odbor za pravne poslove, Odbor za ustav, Odbor za gospodarska pitanja itd.). Na prijedlog nadležnog odbora, nacrt zakona stavlja se na dnevni red plenarne sjednice Parlamenta.

U skladu sa Zakonom o internim pravilima i poslovniku estonskog parlamenta *Riigikogu*, prvo čitanje nacrtu zakona potrebno je obaviti tijekom sedam plenarnih radnih tjedana Parlamenta od njegova prihvaćanja. O nacrtima zakona raspravlja plenarna sjednica Parlamenta u tri čitanja, od kojih se u prvom odvija rasprava o općim načelima na kojima se temelji nacrt zakona. Ako nadležni odbor ili politička skupina ne podnese prijedloge za odbijanje nacrtu tijekom pregovora, prvo čitanje završava bez glasovanja. Nakon prvog čitanja zastupnici u Parlamentu i parlamentarni odbori i političke skupine imaju 10 radnih dana za predlaganje izmjena. Ako nadležni odbor to predloži, predsjednik Parlamenta može odrediti drugi rok za predlaganje izmjena.

Odbor u raspravu o nacrtu uključuje sve relevantne dionike koji su bili uključeni u izradu nacrtu i koji žele sudjelovati u raspravi.

Nadležni odbor ocjenjuje sve predložene izmjene i odlučuje hoće li ih uzeti u obzir prilikom sastavljanja novog teksta nacrtu. Odbor izrađuje novu inačicu nacrtu za drugo čitanje, uključujući sve prihvocene izmjene i sve izmjene koje je izvršio sam odbor. On također sastavlja obrazloženje za drugo čitanje, koje uključuje informacije koje se odnose na doradu nacrtu zakona, kao što su razlozi za prihvatanje ili odbijanje predloženih izmjena i stajališta osobe koja je pokrenula ili podnijela nacrt zakona, stručnjaka uključenih u postupak i drugih osoba.

Nacrt zakona stavlja se na dnevni red za drugo čitanje na prijedlog Parlamentarnog povjerenstva, nadležnog odbora ili osobe koja je pokrenula izradu nacrtu zakona, Parlament obustavlja drugo čitanje nacrtu zakona bez glasovanja. Ako politička skupina predloži obustavu čitanja, taj se prijedlog stavlja na glasovanje. Ako se drugo čitanje nacrtu zakona obustavi, i dalje se smiju predlagati izmjene. Ako se drugo čitanje u Parlamentu ne obustavi, za njega se smatra da je završeno, a nacrt zakona šalje se na treće čitanje.

Nacrt odluke Parlamenta moguće je staviti na glasovanje nakon završetka drugog čitanja.

Nadležni odbor sastavlja konačan tekst nacrtu zakona za treće čitanje, uz jezična i tehnička poboljšanja koja se provode nakon završetka drugog čitanja.

Odbor može sastaviti obrazloženje za treće čitanje te dostaviti pregled izmjena izvršenih nakon završetka drugog čitanja. U trećem čitanju nacrtu zakona otvaraju se pregovori tijekom kojih predstavnici političkih skupina izlažu svoja stajališta. Nakon trećeg čitanja nacrtu zakona stavlja se na konačno glasovanje.

Donošenje

Zakoni i odluke Parlamenta donose se javnim glasovanjem u Parlamentu. Konačno glasovanje odvija se tijekom trećeg čitanja nacrtu Zakona. Broj zastupnika u Parlamentu potrebnih za glasovanje u korist zakona koji se donosi utvrđen je u člancima 73. i 104. Ustava, u skladu s kojima se zakoni kategoriziraju kao:

ustavni zakoni tj. zakoni koji zahtijevaju apsolutnu većinu glasova zastupnika u Parlamentu (više od polovice od ukupno 101 zastupnika u Parlamentu mora glasovati u korist donošenja zakona) ili

obični zakoni, tj. zakoni koji zahtijevaju jednostavnu većinu glasova (više zastupnika u Parlamentu mora glasati u korist donošenja zakona nego protiv njegova donošenja).

Slijedeće zakone može donijeti ili izmijeniti samo apsolutna većina zastupnika u Parlamentu:

Zakon o državljanstvu,

Zakon o izborima za estonski Parlament *Riigikogu*,

Zakon o izborima za predsjednika Republike,

Zakon o izborima za vijeća lokalnih vlasti,

Zakon o referendumu,

Zakon o poslovniku estonskog parlamenta *Riigikogu* i Zakon o internim pravilima estonskog parlamenta *Riigikogu*,

Zakon o plaćama predsjednika Republike i zastupnika u Parlamentu *Riigikogu*,

Zakon o Vladi Republike,

Zakon o pokretanju sudskega postupka protiv predsjednika Republike i zastupnika u Parlamentu *Riigikogu*,

Zakon o kulturnoj autonomiji nacionalnih manjina,

Zakon o državnom proračunu,

Zakon o Središnjoj banci Estonije *Eesti Pank*,

Zakon o Državnom uredzu za reviziju,
Zakon o organizaciji sudova i zakoni koji se odnose na sudske postupke,
Zakoni koji se odnose na inozemna i domaća zaduživanja i vlasničke obveze države,
Zakon o izvanrednom stanju,
Zakon o nacionalnoj obrani u miru i Zakon o nacionalnoj obrani u ratu.
Zakon ili odluku Parlamenta nakon donošenja potpisuje predsjednik Parlamenta, ili u njegovoj odsutnosti potpredsjednik Parlamenta koji je predsjedao sjednicom, najkasnije petog radnog dana od njihova donošenja.

Proglašenje

Nakon što se zakon doneše i potpiše, šalje se predsjedniku Republike na proglašenje. Predsjednik Republike može odbiti proglašiti zakon koji je donio Parlament i može ga u roku od 14 dana od njegova primitka vratiti Parlamentu uz obrazloženje na novu raspravu i odlučivanje. Ako zakon koji je predsjednik Republike vratio Parlament usvoji drugi put u neizmijenjenom obliku, predsjednik Republike proglašava zakon ili predlaže Vrhovnom судu da proglaši zakon neustavnim. Ako Vrhovni sud utvrdi da je zakon u skladu s Ustavom, predsjednik Republike mora ga proglašiti.

Zakon stupa na snagu desetog dana od dana objave u službenom listu *Riigi Teataja*, osim ako je drukčije određeno u samom zakonu.

Objava pravnih instrumenata

Najvažniji pravni instrumenti i međunarodni sporazumi objavljaju se u službenom listu *Riigi Teataja*. Zakoni i pravilnici dobivaju pravnu snagu tek nakon objave u službenom listu *Riigi Teataja*.

Službeni list *Riigi Teataja* internetsko je izdanje službene estonske publikacije i središnja baza podataka pravnih instrumenata. Od 1. lipnja 2010. *Riigi Teataja* se u svojstvu službene publikacije objavljuje samo na internetu.

Od 1. siječnja 2011. službeni list *Riigi Teataja* objavljuje Ministarstvo pravosuđa.

Kratki opis sadržaja

Zakoni, pravilnici, međunarodni sporazumi, odluke Parlamenta i nalozi Vlade Republike objavljaju se u listu *Riigi Teataja*, u kojem su dostupne i druge važne informacije kao što su prijevodi pravnih instrumenata i postupovne informacije koje se odnose na nacrte instrumenata.

Većina instrumenata donesenih od 1990. dostupna je u službenom listu *Riigi Teataja*.

Od 1. lipnja 2002. službene pročišćene inačice zakona, ukaza predsjednika Republike, pravilnika i naloga Vlade, pravilnika koje donose ministri, predsjednik Središnje banke Estonije *Eesti Pank* i Državno izborno povjerenstvo objavljaju se u službenom listu *Riigi Teataja*. Pročišćene verzije odluka Parlamenta objavljaju se od 1. lipnja 2010., a pročišćene verzije pravilnika lokalnih vlasti od kraja 2011. godine.

Svaki put kada se takvi instrumenti mijenjaju, ažurirana i pročišćena verzija koja sadržava izmjene sastavlja se i objavljuje istodobno s instrumentom kojim se donose izmjene, zajedno s informacijama o tome kada će stupiti na snagu. Pročišćeni tekstovi službeni su i na njih se može osloniti tijekom provedbe zakona. Oni imaju pravnu snagu.

Na sve objavljene pravne instrumente stavlja se digitalni pečat tijekom objave. Svatko može provjeriti digitalni pečat, čime se osigurava da je instrument neizmijenjen od njegove objave. Svi objavljeni instrumenti također imaju poveznicu na oznaku vremena nastanka, što omogućuje otkrivanje svih slučajeva neovlaštene izmjene.

Možete pregledavati pročišćene verzije koje jesu ili su bile na snazi na određeni datum. Također možete pristupiti budućim verzijama navedenih instrumenata, ako su poznate. Svaka pročišćena verzija ima poveznicu na prethodne i kasnije verzije. Time je omogućen kronološki pregled raznih verzija pročišćenog teksta. Imate mogućnost uspoređivati različite pročišćene verzije istog instrumenta kako biste vidjeli koje su izmjene izvršene.

Poveznice u pročišćenoj verziji omogućuju otvaranje pravilnika donesenih na temelju zakona i prebacivanje s tih pravilnika na odredbe zakona na temelju kojih su pravilnici doneseni.

U instrumentima objavljenima u listu *Riigi Teataja* upućuje se na postupovne informacije, koje vam omogućuju da pronađete obrazloženja (poveznice na bazu podataka o savjetovanjima i na parlamentarnu raspravu), poveznice na zakonodavstvo Europske unije, prijevode i druge dodatne informacije potrebne za razumijevanje pravnog instrumenta.

Na internetskim stranicama službenog lista *Riigi Teataja* možete pretraživati sudske praksu provincijskih sudova, okružnih sudova i Vrhovnog suda. Također su dostupne informacije o vremenu i mjestu sudske ročišta.

Sažeci i pregledi odluka Vrhovnog suda te presuda Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) također se objavljaju. Sažeci su sistematizirani, a omogućeno je i pretraživanje sažetaka odluka Vrhovnog suda po ključnoj riječi ili po upućivanju na pravne instrumente. Presude ESLJP-a moguće je pretraživati po člancima.

Različite novosti koje se odnose na zakone i pravo općenito također se objavljaju u službenom listu *Riigi Teataja*.

Internetske stranice lista *Riigi Teataja* na engleskom jeziku uvedene su 30. listopada 2013. One sadržavaju ažurirane prijevode pročišćenih tekstova zakona na engleski. Prijevodi pročišćenih tekstova svih zakona na engleski jezik (uz iznimku zakona o ratifikaciji) dostupni su od kraja 2014. Zakone prevode sudske tumači. Godine 2011. sudske tumači počeli su prevoditi tekstove zakona na engleski, a to je organiziralo Ministarstvo pravosuđa. Iako prijevodi nemaju pravnu snagu, oni se redovito ažuriraju. Svatko može zatražiti da mu se najnoviji prijevodi posašlu na adresu elektroničke pošte prijavom na uslugu My RT. Također postoji funkcija pretraživanja nacrta pravnih instrumenata koja omogućuje pretraživanje raznih proceduralnih faza kroz koje su doneseni instrumenti prošli i kroz koje nacrni instrumenata i dalje prolaze. Onde možete pristupiti svim informacijama koje se odnose na zakonodavne postupke i relevantne izrađene dokumente. Možete zatražiti i informacije o prelasku pojedinog pravnog instrumenta s jednog proceduralnog koraka na drugi. One se šalju na vašu adresu elektroničke pošte ako se prijavite za uslugu Minu RT na estonskom jeziku.

Korištenjem usluge Minu RT svatko ima mogućnost postaviti vlastiti korisnički portal na kojemu može dodavati instrumente u osobnu zbirku poveznica i zatražiti da mu se obavijesti o novim instrumentima i sve nove dodatne informacije dostave putem elektroničke pošte.

Je li pristup bazi podataka o estonskom zakonodavstvu besplatan?

Pristup službenom listu *Riigi Teataja* i svim uslugama pružanja pravnih informacija **besplatan je** za korisnike.

Slobodan pristup elektroničkom izdanju službenog lista *Riigi Teataja* omogućen je u prostorijama tijela lokalne vlasti i javnim knjižnicama (približno 600) svim zainteresiranim osobama. Pomoći se također pruža u pretraživanju relevantnih instrumenata. Korisnicima mora biti dopušten ispis do 20 stranica.

Povijest baze podataka estonskog zakonodavstva

Riigi Teataja službena je publikacija Republike Estonije, a objavljuje se od 27. studenoga 1918. Objavljivanje lista *Riigi Teataja* obustavljeno je 1940. godine, a nastavljeno 1990. godine.

Riigi Teataja objavljuje se na internetu od 1996. godine, a od 1. lipnja 2002. internetska verzija ima službeni status.

Od 1. lipnja 2010. *Riigi Teataja* se u svojstvu službene publikacije objavljuje samo na internetu. Otada se ne objavljuje u papirnatom obliku.

U studenome 2010. uveden je novi sustav informacijske tehnologije koji je prilagođeniji korisnicima i pruža dodatne pravne informacije. IT sustav razvijen je pod vodstvom Vladina ureda koristeći se sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Sažeci odluka Vrhovnog suda i presuda ESLJP-a, razne novosti koje se odnose na pravo općenito i informacije o sudskoj praksi i sudskim ročištima dostupni su na internetskim stranicama službenog lista *Riigi Teataja* od 20. siječnja 2012.

Funkcija pretraživanja nacrt instrumenata uvedena je krajem 2012. godine.

Od 2013. u listu *Riigi Teataja* objavljaju se ažurirane pročišćene verzije svih pravilnika koje su donijela tijela lokalne vlasti.

Od 24. rujna 2013. svim se pravnim instrumentima prilikom objave u službenom listu *Riigi Teataja* dodaju digitalni pečat tijela koje ih donosi i oznaka vremena nastanka.

Internetske stranice lista *Riigi Teataja* na engleskom jeziku uvedene su 30. listopada 2013.

Izradit će se poveznica na europski portal N-Lex kao dio razvoja novog električkog IT sustava *Riigi Teataja*.

Posljednji put ažurirano: 14/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.